

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KURULUŞU : AĞUSTOS 1949

AYDA BİR DEFA İSTANBUL'DA ÇIKAR HALK BİLGİSİ DERGİSİ

SAHİBİ : İHSAN HİNÇER

No. 360

TEMMUZ 1979

YIL : 30 — CİLT : 18

Folklorcularımız :

VEHBI CEM AŞKUN (1909 - 1979)

Yazan : Ferit Ragıp TUNCOR

Vehbi Cem Aşkun, 1909 yılı Haziran ayının 28 inci günü Sivas'ta hayata gözlerini açtı. Babasının adı Ömer Lütfü, annesinin ise Huriye'dir. İlkokula Sivas'ta başladı. Sivas Lisesinin orta kısmında okudu. Sonra Öğretmen Okuluna nakletti. İzmir Erkek Öğretmen okuluna geldi. 1929-1930 öğretim yılında İzmir Erkek Öğretmen Okulundan mezun oldu. Çekilen kurada Vehbi Cem'e Merzifon çıktı. 1930 yılında Merzifon'da İrfan İlkokulunda vazifeye başladı.

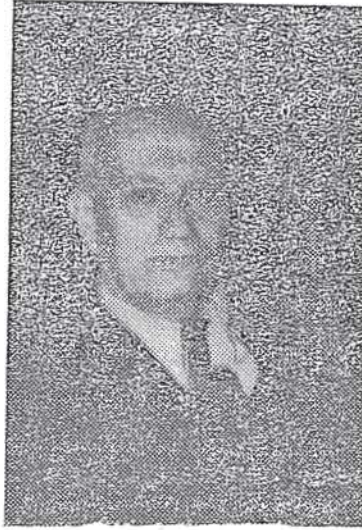
Onun yazı hayatı okul sıralarında başlamıştı. İzmir Erkek Öğretmen Okulu son sınıflarına gelince usta bir yazar olmuştu. İzmir de yayımlanmakta olan «Fikirler» dergisine şiirlerini yayınladı. Onda şiir kabiliyeti çok küçük yaşlarda, henüz ilkokul sıralarında, başlamıştı. Merzifon'da öğretmen iken orada Halkevi tarafından çıkarılmakta bulunan «Taşan» dergisine yazılar yazmağa başladı. Kısa bir süre sonra «Taşan» dergisi yöneticileri arasına girdi. Bu arada görevi ebelik olan Edibe Moral'le evlendi. Bu evlenmeden 1933 yılında ilk oğlu Oğuz Tekin Aşkun dünyaya geldi. Vehbi Aşkun ilkokul öğretmenliğini kendisine yetersiz buluyor, Orta okul öğretmenliğine geçerek edebiyatla daha fazla uğraşabilmeği arzuluyordu.

7 yıl Merzifon'da ilkokul öğretmeni olarak vazife gördü. 1937 yılında Ankara'ya gelerek Gazi Eğitim Enstitüsü sınavlarına katıldı. O sıralarda ilkokul öğretmenliği yapan kabiliyetli öğretmenleri sınavdan geçirerek Gazi Eğitim Enstitüsüne alıyorlar ve üç sönestr okuttuktan sonra ortaokul öğretmeni yapıyorlardı. Vehbi Cem bu fırsatı kaçırmadı. 3 sönestr okudu ve Türkçe bölümünden mezun oldu. Kendisini Sivas'a tayin ettiler. 1938 de Sivas'a gelince orada da çıkmakta olan «4 Eylül» Halkevi dergisine yazılar yazmağa devam etti ve kısa bir süre sonra da derginin yönetimini üzerine aldı. Aynı zamanda Sivas'ta çıkmakta olan «Üike» gazetesine de yazı yazıyordu. Sonradan milletvekili seçilen Kitapçı Kâmil Bey bu genç yazar öğretmeni takdir ediyor, ona eserlerini basmak hususunda imkânlar hazırlıyordu.

Çok vefalı ve kadirbilir bir arkadaştı. Kendi yazı yazdığı derginin etrafına inandığı yazı arkadaşlarını da topluyordu. Onları ihmal etmiyor, kendilerine mektuplar yazıyor, dergi yolluyor ve yazı istiyordu. Bu suretle idaresini eline

aldığı her dergi kuvvetli bir yazı kadrosu ile seviliyor ve beğeniliyordu. Yine Sivas'ta 1944 yılında kendi başına bir kültür ve sanat dergisi olan «Yayla» dergisini çıkarmağa başladı. «Yayla» 43 sayı çıktı..

1942 yılında ikinci oğlu İnal Cem Aşkun dünyaya gelmiştir. 1950 de de üçüncü oğlu

Vehbi Cem AŞKUN

Ömer Cem Aşkun doğdu. Bu sırada eşini kaybetti. Kendisini Eskişehir'e naklettiler. Türk Dil Kurumu'nda üye idi. Eskişehir'de de hem mahalli gazetelere yazı yazmağa, hem de gerek İstanbul'da ve gerekse Ankara'da çıkan gazete ve dergilere yazılar yetiştirmeğe başladı. Hemen hemen her edebiyat ve kültür dergisinde onun yazılarına rastlıyoruz. 1970 de emekliliğini isteyerek Eskişehir Lisesi Türkçe ve Edebiyat öğretmenliğinden emekliye ayrıldı. Eskişehir, aydın bir ildi. Orada şair arkadaşı İsmail Sarar'ın bir kütüphanesi vardı. Çevresi vardı. Ama herkes gibi o da kandırıldı. İstanbul'a gelmek, ömrünün son yıllarını dünyanın cenneti olan bu güzel şehirde geçirmek istedi. Elinde, ikramiyeden kalan 50 bin lirayı peşin vererek Maltepe'de, 20 daireli bir apartmanın denize bakan bir dairesini satın aldı.

Ona, «üç odalı bu daire 95 bin lira» demişlerdi. «Peşin elindeki 50 bin lirayı ver, gerisini de aylık kira verir gibi aydan aya ödersin». Bu

teklif bir dar gelirli emekli için bulunmaz fırsattı. Bu daireye yerleşti. Daire en üst katta, denize nazırdı. Penceresinden Büyük Ada ve diğer adalar görünüyordu. Ama, evi satanların foyası çabucak meydana çıktı. İnşaat sahipleri bir film şirketi kurmak bahanesiyle bir bankadan para alarak binayı yaptırmışlar. Peşin olarak bütün daireleri satmışlar. Sonra da ortadan kaybolmuşlardı. Banka kendisinden 120 bin lira isteyince Vehbi Cem şaşkına döndü. Kahrederek tekrar Eskişehir'e döndü. Yaşantısını orada devam ettirmeye başladı. Son zamanlarda hastalanmıştı. Nihayet onu ecel 1979 yılı Ocak ayının 7 inci Pazar günü elimizden aldı. 1929 - 1930 yıllarında İzmir'de «Hizmet», «Ahenk», «Yeni Asır», «Halkın Sesi», «Anadolu» gazeteleri ile «Fikirler» adlı Halkevi dergisi dergisi çıkıyordu. Vehbi Cem «Anadolu» gazetesinde, etrafına topladığı edebiyata hevesli arkadaşlarla bir edebiyat sayfası yönetmeye başladı. Zaten diğer gazetelerin hepsinde de ayrı gruplar tarafından yönetilen, edebiyat sayfaları vardı. Vehbi Cem'in 25'i aşkın basılmış kitabı bulunmaktadır. İyi bir öğretmen olan şair ayrıca mesleki çalışmalarından dolayı Millî Eğitim Bakanlığınca takdirname ile de ödüllendirilmiştir. Türk Dil Kurumu üyesi idi. Eskişehir Öğretmenler Derneği ile Gazeteciler Cemiyeti'nin de üyesi bulunmaktaydı.

YAYINLANAN ESERLERİ :

1 — Adsız Kitap (M. Cevdet Demiray ve Hasan İzzettin Dinamo ile birlikte.)	1931
2 — Bir mekteplinin hitabeleri	1931
3 — Oğuz Destanı	1935
4 — Atatürk Köyünde Uçak Günü	1936
5 — Ulusal Duyuşlar	1936
6 — Merzifon Şairleri	1937
7 — Sivas Folkloru 1. Cilt	1949
8 — Büyük Halk ve Saz Şairi Emrah	1942
9 — Çocuklara Şiirler	1942
10 — Sivas Folkloru II. Cilt	1943
11 — Yaylıdan Sesler	1943
12 — Âşık Ruhsatı	1945
13 — Riribaba	1947
14 — Sivas Kongresi	1948, 1963
15 — Sivas Şairleri	1948
16 — Göllerin Musikisi	1949
17 — Fatih Destanı	1955, 1961
18 — Kurtulan Merzifon	1956

Bize gelen B KİTAPLAR

© M. Orhan Soysal: «ESKİ TÜRK EDEBİYATI METİNLERİ». Eserde: Önsöz, Kullanılan İşaretler, İslâmlıktan Önce Türk Edebiyatı, Türk Destanları, Koşuk - Sagu - Sav, Orhun Anıtları, Uygurca Metinler, İslâmî Ürünler, Tasavvuf, XIII Yüzyıldan XIX Yüzyıla Kadar Türk Edebiyatı - Tanınmış Mutasavvıf ve Şairler, Şiir, Nesir, Tarih, Teskire, Sefaretname, Dil ve Sanat hakkında örnekler ve geniş bilgi verilmektedir. Eserin sonunda 150 sayfalık Sözlük ile Bibliyografya bulunmaktadır. Sipariş adresi: P.K. 71 Şirinyer - İzmir, Kitap 23,5 X 17,5 Cm. boyunda, 727 sayfa, 300 lira. (Ankara, 1978).

© Prof. Dr. İlhan Başgöz: «ÂŞIK ALİ İZ. ZET ÖZKAN», Kitabın başında yazarın «Kitabımız için» adlı yazısı bulunuyor. Daha sonra yararlanılan Kaynaklar veriliyor. Kitapta Ali İzzet'in yaşamı, sanatı ve şiirleri yer alıyor. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Genel Yayın No: 191 - Edebiyat Dizisi: 47. Kitap 19,5 X 13,5 Cm. boyunda, 250 sayfa, 70 lira. (Ankara, 1979).

© Abdullah Toroslu: «KARACAOĞLAN». Karacaoğlan'ın öyküleştirilmiş hayatı. Türk Dil Kurumu Yayınları: 457 - Halk Kitapları - Halk Ozanları Dizisi: 2. Kitap 20 X 13,5 Cm. boyunda, 86 sayfa, 20 lira (Ankara, 1979).

19 — Terzibaba ve Erzincan'ın Mutasavvıf Şairleri	1956
20 — Öksüz Yusuf	1958
21 — Geçmiş Günler	1960
22 — Kader	1962
23 — Ölümsüz Atam	1963
24 — Ayet ve hâdislerin ışığında ahlâk sohbetleri I. Kısım	1964
25 — Sivas Sultanı Kadı Burhanettin	1964
26 — Duygu Dünyası Mevlâna «Mesnevî» den seçmeler	1970
27 — Halk Edebiyatında Yerme ve Güldürmeler	1973
Yayınlanacak Olanlar:	
28 — Şiirimizin Dünü ve Bugünü	
29 — Anadolu Basımında 46 yıl	
30 — Halk Ozanlarımız	